

POSTANOWIENIE

Dnia 22 stycznia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska (przewodniczący)

SSN Marta Romańska (sprawozdawca)

SSN Karol Weitz

w sprawie ze skargi K. Ś. o wznowienie postępowania zakończonego
prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w K.

z dnia 23 maja 2012 r.

z powództwa K. Ś.

przeciwko J.P. o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 22 stycznia 2015 r.,

zażalenia powoda na postanowienie Sądu Okręgowego w K.

z dnia 28 sierpnia 2014 r.,

1) oddała zażalenie;

2) przyznaje adwokatowi W. N. od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w K. kwotę 1.800 (jeden tysiąc osiemset) zł wraz z należnym podatkiem od towarów i usług, tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną powodowi z urzędu w postępowaniu zażaleniowym.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 28 sierpnia 2014 r. Sąd Okręgowy w K. odrzucił skargę powoda K. Ś. o wznowienie postępowania przeciwko J. P. o zapłatę, zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w K. z 23 maja 2012 r. oraz orzekł o kosztach postępowania wywołanego jej wniesieniem. Sąd Okręgowy przyjął, że okoliczność powołana przez skarżącego jako świadcząca o nieważności prawomocnie zakończonego postępowania nie ma cech przesłanki z art. 401 pkt 2 k.p.c.

W zażaleniu na postanowienie z 28 sierpnia 2014 r. powód zarzucił, że zapadło ono z naruszeniem art. 410 § 1 k.p.c. w zw. z art. 403 § 2 k.p.c. oraz art. 401 pkt 2 k.p.c., art. 233 § 1 k.p.c., art. 403 § 2 k.p.c. w zw. z art. 233 k.p.c. i art. 410 § 1 k.p.c. i art. 401 pkt 2 k.p.c.

Powód wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Pozwana wniosła o oddalenie zażalenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z akt sprawy wynika, że powód w skardze o wznowienie postępowania powoływał się na podstawy określone w art. 401-404 k.p.c. Postanowieniem z 12 września 2013 r. Sąd Okręgowy w K. odrzucił skargę o wznowienie postępowania z powołaniem się na art. 410 § 1 k.p.c. i wyjaśnił, że okoliczności przedstawione przez powoda nie świadczą o tym, żeby postępowanie w sprawie dotknięte było nieważnością z przyczyn określonych w art. 403 § 2 k.p.c. lub art. 403 § 2 k.p.c. Postanowienie to zostało uchylone przez Sąd Najwyższy postanowieniem z 30 stycznia 2014 r. z przekazaniem skargi do ponownego rozpoznania, przy czym większość zarzutów podniesionych przez powoda w zażaleniu na postanowienie z 12 września 2013 r. została przez Sąd Najwyższy oceniona merytorycznie i uznana za bezzasadne. Za konieczne do ponownego rozważenia Sąd Najwyższy uznał jednak zarzuty nieważności postępowania zgłoszone na kanwie twierdzenia skarżącego o jednoczesnym prowadzeniu dwóch postępowań merytorycznych o to samo roszczenie w sprawach zarejestrowanych do sygnatury ... 216/09/S i ... 1090/08/S bądź ... 1091/08/S, co skarżący kwalifikował jako podstawę wznowienia postępowania określoną w art. 401 pkt 2 k.p.c. Sąd Najwyższy stwierdził, że w aktach postępowania brak jest dokumentów

dostatecznych dla rozważenia trafności powołania się przez skarżącego na tę podstawę wznowienia, a zatem Sąd Okręgowy powinien ją rozważyć przy ponownym rozpoznaniu skargi.

W świetle niewątpliwej treści wskazań Sądu Najwyższego co do zakresu, w jakim skarga powoda o wznowienie postępowania wymagała ponownego zbadania co do przesłanek jej dopuszczalności, nie sposób jest zgodzić się z zarzutami skarżącego, jakoby uzasadnienie Sądu Okręgowego zawierało braki w związku z zaniechaniem odniesienia się przez ten Sąd do wszystkich przesłanek, które - jego zdaniem - wypełniały dyspozycję przepisów określających podstawy skargi o wznowienie postępowania. Z art. 386 § 6 w zw. z art. 398²¹ i art. 394¹ § 3 k.p.c., które to przepisy mają zastosowanie w postępowaniu zażaleniowym, w którym w drugiej instancji właściwy jest Sąd Najwyższy, niewątpliwie wynika, że sąd niższej instancji jest związany oceną prawną i wskazaniem co do dalszego postępowania wyrażonymi w postanowieniu Sądu Najwyższego. Nie ma powodu, by Sąd Okręgowy raz jeszcze analizował te okoliczności powołane przez skarżącego jako przesłanki wznowienia, o których stanowczo wypowiedział się już poprzednio, a Sąd Najwyższy uznał jego stanowisko za trafne. Zakres ponownego rozpoznania skargi o wznowienie postępowania przez Sąd, a co za tym idzie, także motywów orzeczenia, jakie Sąd ten miał obowiązek ujawnić, ograniczał się do tego, co Sąd Najwyższy uznał za niedostatecznie zbadane i wymagające zajęcia stanowiska. Była to objęta zarzutem powoda kwestia prowadzenia jednocześnie dwóch postępowań merytorycznych o to samo roszczenie w sprawie ... 216/09/S i w sprawie ... 1090/08/S.

Nie ma racji powód, o ile twierdzi, że samo tylko powołanie się przez niego na nieważność postępowania, o jakiej mowa w art. 401 k.p.c. albo wykrycie prawomocnego wyroku dotyczącego tego samego stosunku prawnego, co oceniony w sprawie zakończonej prawomocnym i zaskarżonym skargą orzeczeniem, uzasadnia wznowienie postępowania w sprawie i przystąpienie do merytorycznego badania okoliczności przytoczonych w uzasadnieniu powołanej przesłanki wznowienia postępowania. Skarga o wznowienie postępowania jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, z czym muszą wiązać się pewne ograniczenia jej dostępności. Wyrazem takiego podejścia ustawodawcy jest między

innymi ściśle wyliczenie podstaw, na których można oprzeć skargę. Stwierdzenie, że skarga oparta jest na ustawowej podstawie warunkuje jej dopuszczalność. Nie sposób przy tym zgodzić się ze skarżącym, że w ramach oceny dopuszczalności skargi sąd miałby poprzestawać wyłącznie na deklaracji skarżącego, iż opiera skargę na ustawowej podstawie, a za taką deklarację należałoby uznać samo wskazanie na uregulowanie prawne, w którym ustawodawca w abstrakcyjny sposób oznaczył podstawy wznowienia postępowania. Charakter deklaracji miałby też samo tylko stwierdzenie skarżącego, że okoliczność przez niego powoływana wyczerpuje przesłankę wznowienia. W uzasadnieniu poprzednio wydanego w sprawie postanowienia z 30 stycznia 2014 r. Sąd Najwyższy stwierdził, że jeżeli z uzasadnienia skargi wynika, iż okoliczności w niej wskazane nie wyczerpują ustawowej przesłanki wznowienia postępowania, to zgłoszona w żądaniu podstawa prawna żądania nie zachodzi. W takim przypadku skarga nie jest oparta na ustawowej podstawie wznowienia i podlega odrzuceniu, stosownie do art. 410 § 1 k.p.c. Dla zilustrowania tej tezy Sąd Najwyższy odwołał się do licznych przykładów z orzecznictwa, w którym wypracowany został ten pogląd.

Za wznowieniem postępowania w niniejszej sprawie miało - według powoda - przemawiać to, że sądy jednocześnie prowadziły dwa postępowania merytoryczne o to samo roszczenie w sprawach zarejestrowanych do sygnatury ... 216/09/S i ... 1090/08/S bądź ... 1091/08/S. Skarżący kwalifikował ten stan jako odpowiadający podstawie wznowienia postępowania określonej w art. 401 pkt 2 k.p.c. albo art. 403 § 2 k.p.c. Z akt spraw zarejestrowanych do podanych wyżej sygnatur wynika, że sprawy ... 1090/08/S i ... 1091/98/S były to sprawy zainicjowane przez wniesienie przez pozwaną skarg o wznowienie postępowań ... 28/07/S i ... 311/07/S, które to skargi zostały prawomocnie odrzucone, gdyż postępowania, których dotyczyły nie były w chwili ich wniesienia prawomocnie zakończone. Trafnie przyjął Sąd Okręgowy, że niedołączenie akt spraw wszczętych na podstawie odrzuconych skarg o wznowienie postępowania do akt sprawy, w której zapadło orzeczenie zaskarżone obecnie skargą o wznowienie postępowania nie może być kwalifikowane jako okoliczność świadcząca o pozbawieniu skarżącego jego praw i prowadząca przez to do nieważności postępowania. Formalne zakończenie postępowań w obu powołanych wyżej

sprawach wyklucza też możliwość przyjęcia, że w tej samej sprawie doszło do wydania dwóch merytorycznych rozstrzygnięć, czego dotyczy art. 403 § 2 k.p.c.

Przytoczenie podstaw skargi o wznowienie postępowania należało do powoda, który z nią wystąpił. Na etapie oceny dopuszczalności skargi Sąd Okręgowy nie był zobowiązany do wzywania powoda, by ten konkretnymi dowodami wykazał czy choćby tylko uprawdopodobnił zasadność swoich twierdzeń o przyczynach wznowienia, a zatem zaniechanie tego rodzaju czynności przez Sąd Okręgowy nie może być kwalifikowane jako naruszenie art. 233 § 1 k.p.c.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398¹⁵ § 1 w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. Sąd Najwyższy orzekł, jak w postanowieniu.

O wynagrodzeniu pełnomocnika reprezentującego powoda z urzędu Sąd Najwyższy orzekł stosowanie do § 2 i 13 ust. 2 pkt 2 w zw. z § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 461).